

*I.I. Сардачук, канд. екон. наук,
доц. кафедри обліку і аудиту,
Луцький національний технічний університет*

РОЛЬ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ОБЛІК І АУДИТ”

Ускладнення економічних відносин, нестабільність умов господарювання та розвиток системи вищої освіти в Україні в контексті євроінтеграції зумовлюють потребу у постійному вдосконаленні підготовки фахівців спеціальності “Облік і аудит”. Для належної реалізації базових теоретичних знань та практичних навичок, здобутих під час навчання, та конкурентоспроможності на ринку праці студент повинен опанувати комплекс облікових дисциплін, коло яких постійно розширюється із розвитком економічної науки та практики.

Значна частина предметів облікового спрямування передбачає оволодіння знаннями методології і організації управлінського та фінансового обліку, методикою здійснення контролю на підприємствах різних галузей і організаційно-правових форм. Також, вивчаються такі дисципліни контрольного спрямування, як “Аудит”, “Контроль і ревізія”, “Судово-бухгалтерська експертиза”, “Організація і методика аудиту” тощо як в рамках нормативного циклу, так і як вибірккові.

Навчальні програми, як правило, складаються відповідно до затверджених Міністерством освіти і науки стандартів, які на даний час саме переглядаються та приводяться у відповідність до реалій і потреб сьогодення. Аналіз анотацій до нормативних дисциплін і вивчення практики викладання дисциплін облікового циклу у вищих навчальних закладах показав, що недостатньо уваги приділяється розгляду питань професійної етики майбутнього бухгалтера, аудитора, ревізора.

Тільки в рамках вивчення дисципліни “Аудит” студенти знайомляться із основними положеннями Кодексу професійної етики Міжнародної федерації бухгалтерів, усвідомлюють суспільну відповідальність професії бухгалтера і аудитора.

Так, згідно з Кодексом, цілі аудиторської професії зокрема, і бухгалтерської загалом, полягають у виконанні роботи відповідно до найвищих стандартів професіоналізму в досягненні найкращих результатів діяльності й загалом у задоволенні громадських інтересів. Досягнення поставлених цілей вимагає задоволення чотирьох основних потреб суспільства:

потреба суспільства в довірі до інформації та до інформаційних систем;
потреба в тому, щоб клієнти, роботодавці чи інші зацікавлені сторони – споживачі аудиторських послуг – могли без сумнівів скористатись цими послугами, визначити професіоналізм осіб, які надають такі послуги;
є потреба щодо впевненості в тому, що всі послуги, надані професійним аудитором, виконуються згідно з найвищими стандартами якості;
користувачі послуг професійних аудиторів мають бути впевнені в наявності основ професійної етики що регулюють надання цих послуг, відносно конфіденційності.

Але, у створенні економічної інформації безпосередню участь приймають всі представники бухгалтерської професії, якими стануть майбутні студенти спеціальності “Облік і аудит”. Для досягнення цих цілей усі фахівці повинні дотримуватися ряду фундаментальних принципів, що відображають вироблені в моральній свідомості суспільства вимоги, які стосуються моральної сутності людини, її призначення, змісту її життя, характеру взаємовідносин між людьми. Такими принципами є: чесність, об’єктивність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність, професійна поведінка.

Отже, однією з головних рис професійного бухгалтера, аудитора, ревізора має бути розуміння ним його відповідальності перед суспільством. Довіра суспільства, уряду, ділових кіл до змісту фінансових, податкових і статистичних звітів, результатів діяльності контролюючих органів, порад з проблем бізнесу, важливість зазначеного для економічного і суспільного аспектів життя накладають особливу відповідальність на них.

Тому, для підготовки фахівців високого рівня, вважаємо за необхідне передбачити розгляд і вивчення відповідних етичних норм в рамках інших облікових дисциплін. При розробці змістовного наповнення предметів нормативного і вибіркового циклу доцільно включати питання професійної етики, що дасть можливість підготувати фахівців нового покоління, всебічно розвинутих, спроможних сприяти прогресивним тенденціям в розвитку як економіки, так і суспільства загалом.